

מלאת, ואינה נפטרת בקרבן שתיבא על לידתה הראשונה.
 שואלת הגמרא: ורבי שמעון מהיכן למד שמביאה קרבן על כל ולד.
 משיבה הגמרא: נפקא ליה מדתני תנא קמיה דרב ששת, הכתוב
 (ויקרא יב ז) 'זאת תורת הילדת' מלמד שמביאה את הקרבן האחד
 הנוכר בפרשה אפילו על ולדות הרבה שילדה בפעם אחת. ומבררת
 הברייתא: יכול תביא קרבן אחד גם על לידה ועל זיקה כאחת.
 הגמרא מפסיקה את הבאת הברייתא כדי להקשות: איך יתכן שתיבא
 קרבן על לידה חיבה כאחת, אלא - וכי יולדת דאכלה דם
 והתחיבה חטאת, וכן יולדת דאכלה חלב והתחיבה חטאת, האם
 תעלה על דעתך לומר בחד קרבן תסגי לה - שיספיק לה קרבן אחד
 על לידתה ועל חטאה, הלא אלו הם שני עניינים שונים, וכיוצא בזה
 גם לידה וחיבה הם שני עניינים שונים ואין להעלות על הדעת שיספיק
 לה קרבן אחד על שניהם עד שנצטרך למעט זאת מן הכתוב שמביאה
 הברייתא בהמשך. אלא יש לגרוס בברייתא כר, יכול תביא קרבן
 אחד על לידה שלפני מלאת, שהיא לידת הולד הראשון, ועל לידה
 נוספת שלאחר מלאת, כאחת, תלמוד לומר 'זאת תורת הילדת',
 משמע זאת תורתה של היולדת ולד אחד כמבואר בפרשה, שצריכה
 להביא עליו קרבן אחד, אבל היולדת שני ולדות מביאה על השני
 קרבן בפני עצמו אף אם נתעברה ממנו לפני מלאת.
 מבררת הגמרא: ורפנן שלמדו דין זה מהכתוב 'לכן או לבת', מדוע
 לא למדוהו מהכתוב 'זאת'. משיבה הגמרא: אף על גב דכתוב
 'זאת', איצטרף גם הריבוי 'לכן או לבת', כי אינו לומדים דין
 זה רק מהחיבה 'זאת', סלקא דעתך אמינא, הני מילי בתרי עיבורי
 (דחד הני נפל) - במה דברים אמורים דווקא בשני עיבורים,
 שנתעברה וילדה, וחזרה ונתעברה בתוך מלאת ללידתה הראשונה,
 אכל בחד עיבורא - בעיבור אחד, כגון יהודה וחוּקיה בני רבי חייא
 שעירבה אותם אמם בפעם אחת ונתעכבה לידת השני עד לאור
 מלאת ארבעים ללידת הראשון, אימר בחד קרבן סגי לה - תאמר
 שמספיק לה להביא קרבן אחד על שניהם, קא משמע לן 'לכן או
 לבת', שצריכה להביא על כל לידה לידה.
 שנינו במשנתנו שרבי שמעון יוצא דופן הוא כילוד לכל דבר.
 הגמרא מבארת שרבי שמעון אמר זאת רק לענין לידת אדם: אמר
 רבי יוחנן, ומוזה רבי שמעון בקדשים, שאינו קדוש - שיעבר
 בהמה שיצא דרך דופן אינו כשר לקרבן ואם הקדישו יש בו קדושת
 ממון בלבד, מאי מעמא, נמר בגזירה שוה 'לידה' 'לידה' את דין
 הקדשים מפקוד בהמה, שנאמר בקדשים (ויקרא כב כז) 'שור או
 כשב או עז כי יולד' וגו', ונאמר בכבוד (דברים טו יט) 'כל הבכור אשר
 יולד בכקרף' וגו', מה הָתָם בכבוד הוא דווקא פטר רחם, שיצא דרך
 רחם ולא דרך דופן, שהרי נאמר בו (שמות יג טו) 'כל פטר רחם
 הזכרים' וגו', אף כאן לגבי קדשים אינו קדוש אלא פטר רחם -
 היוצא דרך רחם דווקא.
 מקשה הגמרא: אם למד זאת רבי שמעון בגזירה שוה, ולגמר - וילמד
 את דין הקדשים בגזירה שוה 'לידה' 'לידה' מאדם, שנאמר גם בו
 לשון לידה (ויקרא יב ב) 'ויולדה נכר' וגו', ותדרוש, מה הָתָם באדם
 לדעת רבי שמעון אפילו יוצא דופן נחשב כילוד, אף כאן בקדשים
 אפילו יוצא דופן יהיה נחשב כילוד ומותר להקריבו. מתרצת
 הגמרא: מסתברא מפקוד בהמה הוה ליה למילף - היה לו ללמוד,
 שכן למד דבר שנאמר בו 'אמו' מדבר שנאמר בו 'אמו', שבקדשים
 נאמר (ויקרא כב כז) 'הקדיש שבעת ימים תחת אמו' וגו', ובכבוד נאמר
 (שמות כב כט) 'שבעת ימים יהיה עם אמו'. ולא נלמד קדשים מלידת
 אדם שלא נאמר בה 'אמו'.
 מקשה הגמרא: אדרבה, מאדם הוה ליה למילף, שכן פשוט
 מפשוט - שהפרשה בלידת אדם, וכן בקדשים, מדברת אף במי
 שאינו בכור אלא פשוט. מה שאין כן פרשת בכור בהמה נאמרה
 דווקא בכבור.
 ומפני קושיא זו דוחה הגמרא את התירוץ הראשון, ומתרצת באופן
 אחר: אלא מפקוד הוה ליה למילף - מסתבר יותר שהיה לו ללמוד
 קדשים מבכור בהמה, שכן בשניהם הוזכרה אַם - ואמור, ושניהם

פרק חמישי - יוצא דופן
 בפרק זה יבואר דין טומאה היוצאת מן הגוף, ממתי מטמאת. ועוד
 יבוארו בו דינים בבן ובבת התלויים בשנותיהם.
 משנה
 היולדת זכר טמאה במשך שבוע מלידתו, ולאחר מכן טובלת, וכל דם
 שתראה עד מלאת ארבעים יום אינו מטמאה. והיולדת נקבה טמאה
 שבועיים, ודם שתראה עד מלאת שמונים יום אינו מטמאה. ולאחר
 ארבעים לזכר או שמונים לנקבה מביאה קרבן. המשנה מבארת שיש
 יולדת שאינה בכלל זה: ולד יוצא דופן - שפתחו את דופן אמו על
 ידי סם והוציאוהו, ונתרפאה אמו, אין יושבין עליו ימי טומאה וימי
 טהרה - אין לאמו דין ימי טומאה וטהרה כשאר יולדת, ואין תיבין
 עליו קרבן. מפני שיציאתו דרך הדופן אינה נקראת לידה. ורבי
 שמעון חולק ואומר, הרי זה כילוד.
 דין נוסף בנשים: כל הנשים מטמאות בנדה מעת שנעקר דמן מהבית
 הפנימי של הרחם, וזב בנות החיצון של הרחם שהוא הפרודור,
 ואפילו אם נשאר שם ולא יצא לחוץ. שנאמר (ויקרא טו יט) 'דם
 יהיה זבה בנשמה' וגו', שנטמאת גם כשזיבת הדם היתה בתוך בשרה
 ולא יצא לחוץ.
 אבל הוב ובעל קרי, אינן מטמאין עד שתצא טומאתן - הוזהב או
 הקרין לחוץ. ולכן אם היתה הטהור אוכל בתרומה והרגיש שנגזעו
 אבריו - נעקרה שכבת זרעו ממקומה, אוהו כאמה שלא יצא הזרע,
 וכולע את התרומה.
 דין נוסף בשלשת הטמאים הנזכרים: ומטמאין בכל שהוא, אפילו
 ראו פניו גריד החדרל ואף בפחות מכן.
 גמרא
 מבארת הגמרא: אמר רבי מני בר פטיש, מאי מעמיהו דרפנן שאין
 יציאת הולד דרך הדופן נחשבת כלידה, אמר קרא (ויקרא יב ב)
 'אשה כי תוויע וילדה נכר' וגו', התיבה 'תוויע' מיותרת, ללמד
 שאינה כילודת עד שתלד במקום שהיא מורעת - ומתעברת),
 כלומר שיצא הולד דרך הבית החיצון של הרחם.
 שואלת הגמרא: ורבי שמעון, מה דרש מ'תוויע'. משיבה הגמרא:
 התיבה התיא באה ללמד דאפילו לא ילדה ולד גמור אלא נמחה
 ונעשה פניו שהוויעה - כעין זרע שבמעיה, אמו טמאה לידה.
 שואלת הגמרא: ורבי שמעון מאי מעמיה - מדיכן למד שיציאת
 הולד דרך הדופן נחשבת כלידה. משיבה הגמרא: אמר ריש לקיש,
 אמר קרא (שם יב ה) 'יָאֵם נִקְבָּה תִלְד' וגו', התיבה 'תלד' מיותרת,
 לרבות יוצא דופן שיהיה נחשב כילוד לכל דבר.
 שואלת הגמרא: ורפנן מדוע לא למדו מהתיבה 'תלד' לרבות יוצא
 דופן. משיבה הגמרא: האי מפני ליה לרבות יולדת טומטום
 ואנדרוגיניום. דסלקא דעתך אמינא, זכר ונקבה כתוב - נאמר לגבי
 יולדת (ויקרא יב ז) 'זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה' וגו', משמע
 זכר ונדאי או נקבה ונדאי, ולא טומטום שהוא אטום ואינו ניכר אם
 הוא זכר או נקבה וכן אנדרוגיניום שיש לו זכרות ונקבות כאחד. קא
 משמע לן 'תלד', לרבות אף יולדת טומטום ואנדרוגיניוס.
 שואלת הגמרא: ורבי שמעון, מהיכן למד את דין היולדת טומטום
 ואנדרוגיניוס. משיבה הגמרא: נפקא ליה מדתני בר לויא, דתני בר
 לויא, נאמר ביולדת (שם יב ו) 'וימלאת ימי טהרה לבן או לבת' וגו',
 התיבות 'לבן או לבת' מיותרות, ומיילת מ'לבן' שמביאה קרבן
 ללידת פני מבל מקום, ומ'לבת' שמביאה קרבן ללידת פת מבל
 מקום, אפילו אינם זכר ונקבה ודאי אלא טומטום ואנדרוגיניוס.
 שואלת הגמרא: ורפנן מה למדו מהכתוב 'לבן או לבת'. משיבה
 הגמרא: האי מפני ליה לחייב קרבן על כל בן זב, בין אם עיבורו
 ולידתו היו לאחר מלאת ובין אם עיבורו היה בתוך מלאת ולידתו
 לאחר מלאת, ולחייב קרבן על כל פת זבת, בין אם עיבורה ולידתה
 היו לאחר מלאת ובין אם עיבורה היה בתוך מלאת ולידתה לאחר

גַּם וּכְתָבָהּ לְכָל אַחַת וְאַחַת. גִּזְלָה אֶחָד מִחֻמְשָׁה, וְאִין יוֹדֵעַ מֵאִיזָה גִּזְלָה, כָּל אֶחָד אוֹמֵר: אוֹתִי גִּזְלָה – מִנִּיחַ גִּזְלָה בִּינֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק; דְּבָרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִין זוּ דִּרְךָ מוֹצִיאֲתוּ מִיַּד עֲבָרָה, עַד שֵׁשְׁשָׁלִים גִּזְלָה לְכָל אֶחָד וְאַחָד. ח האִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבִעֻלָּה לְמַדְיֵנַת הַיָּם, וּבִנְהָ עִמָּהֶם; וּבָאָה וְאָמְרָה: מַת בְּעָלִי, וְאַחַר כֵּן מַת בְּנִי – נֶאֱמַנְתָּ. מַת בְּנִי וְאַחַר כֵּן מַת בְּעָלִי – אִינָה נֶאֱמַנְתָּ. וְחוֹשְׁשִׁים לְדַבְרֵיהָ, וְחוֹלְצִת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. ט גַּתָּן לִי בֶן בְּמַדְיֵנַת הַיָּם, וְאָמְרָה: מַת בְּנִי וְאַחַר כֵּן מַת בְּעָלִי – נֶאֱמַנְתָּ; מַת בְּעָלִי וְאַחַר כֵּן מַת בְּנִי – אִינָה נֶאֱמַנְתָּ. וְחוֹשְׁשִׁים לְדַבְרֵיהָ, וְחוֹלְצִת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

פירוש ברטנורא

ח **מת בעלי ואח"כ מת בני נאמנת.** הואיל והיה לה בן ולא היתה בחזקת זקוקה ליבם כשיצאה, השתא נמי כי אמרה מת בעלי ואח"כ מת בני שאין בה זיקת יבם, מהימנא. ואם באה להנשא לשוק, חוששים לדבריה, דשויתה לנפשה חתיכה דאיסורא לעלמא, וחולצת ולא מתיבמת: ט **ניתן לי במדינת הים.** ומת בני ואחר כך מת בעלי, דלא מפקא נפשה מחוקה קמייתא, שאומרת עדיין היא צריכה ליבם, נאמנת ומותרת להתיבם: אינה נאמנת. להנשא לשוק בלא חליצה, דכי הימננה רבנן לאשה, גבי בעלה הימננה, משום דייקא ומנסבה, אבל לאפקוי נפשה מיבם לא הימננה, משום דומנין דסניא ליה: וחוששין לדבריה. דאפקא נפשה מיבם, וחולצת ולא מתיבמת:

משניות מבוארות – קהתי

לייבום, אינה נאמנת – הואיל והיא מפקיעה את עצמה מחזקתה הראשונה, אינה נאמנת להתייבם, שיש לחשוש שמא עיניה נתנה ביבם, וחוששים לדבריה – שלא תינשא לאחר עד שתחלוץ, שהרי בדבריה אסרה את עצמה על כל אדם משום זיקת ייבום, וחולצת ולא מתיבמת – מהטעם שבארנו.

באור משנה ט

משנתנו היא המשך המשנה הקודמת והיא דנה באשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ולא היה להם בן.

גתן לי בן במדינת הים – הלכה היא ובעלה למדינת הים ובאה ואמרה שילדה שם בן, ואחר כך הוסיפה וְאָמְרָה: **מת בני ואחר כך מת בעלי** – וזקוקה אני לייבום, נאמנת – להתייבם, שהואיל ולא היה לה בן כשהלכה למדינת הים, והיתה מוחזקת שתהא זקוקה לייבום אם ימות בעלה, הרי אף עכשיו אינה מוציאה את עצמה בדבריה מחזקתה הראשונה, ולפיכך נאמנת היא, ומותרת להתייבם, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר (הואיל ומפיה בלבד נודע לנו שגולד לה בן, נאמנת היא בדבריה שהוא מת לפני בעלה). אבל אם אמרה: **מת בעלי ואחר כך מת בני** – ומותרת אני להינשא לכל אדם, אינה נאמנת – להפקיע עצמה מזיקת ייבום, מאחר שתחילה היתה מוחזקת שתהא זקוקה לייבום, וחוששים לדבריה – שאסרה את עצמה על היבם, וחולצת ולא מתיבמת – שהואיל ואינה נאמנת, הרי היא חולצת כדי להפקיעה מזיקת ייבום, אבל אינה מתייבמת משום חוששים לדבריה.

כאן בכגון שקידש בביאה, שעבר בזה על איסור מדרבנן, שכן חכמים תיקנו שקידש אדם את האשה בתחילה בכסף או בשטר ולא בביאה, כמו שמובא (יבמות נב, א) שרב היה מלקה מי שהיה מקדש בביאה לכתחילה, הלכך חולק רבי עקיבא על רבי טרפון וסובר שקונסים אותו שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת. אבל אם קידש בכסף או בשטר, אף רבי עקיבא מודה שמניח כתובה ביניהן ומסתלק. וכן הלכה. גזל אֶחָד מִחֻמְשָׁה – אנשים, וְאִין יוֹדֵעַ מֵאִיזָה גִּזְלָה – והוא רוצה להשיב את הגזילה, אבל כָּל אֶחָד אוֹמֵר: אוֹתִי גִּזְלָה, מִנִּיחַ גִּזְלָה בִּינֵיהֶן – כמו שבארנו בענין הכתובה, שמניח את הגזילה בבית דין עד שיתברר מי הוא הנגזל ביניהן. וּמִסְתַּלֵּק – מהן; דְּבָרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִין זוּ דִּרְךָ מוֹצִיאֲתוּ מִיַּד עֲבָרָה – של גזל, עַד שֵׁשְׁשָׁלִים גִּזְלָה לְכָל אֶחָד וְאַחָד – שרק בדרך זו ישיב בודאי את הגזילה לאותו אדם שגזל אותה ממנו. והלכה כרבי עקיבא.

באור משנה ח

האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ובנה עמהם; ובאה – לבדה ממדינת הים, וְאָמְרָה: מַת בְּעָלִי, וְאַחַר כֵּן מַת בְּנִי – ומותרת אני להינשא לכל אדם, נאמנת – הואיל והיה לה בן כשהלכה למדינת הים, והיתה בחזקת היתר להינשא לכל אדם לאחר מיתת בעלה, אף עכשיו כשבאה ואמרה: "מת בעלי ואחר כך מת בני", ונמצא לפי דבריה שבחזקתה הראשונה היא עומדת, שאין עליה זיקת יבם, הריהי נאמנת. אבל אם אמרה: **מת בני ואחר כך מת בעלי** – וזקוקה אני

המשך ביאור למס' נדה ליום שבת קודש עמ' א

1 **כהמת קדשים**, שהרי בכור אף הוא קרב במזבח, ובשניהם יש איסורי
2 **שגול נותר וטמא**. מה שאין כן אדם.
3 מקשה הגמרא: **אדרבה, מאדם הוה ליה למילף, שכן** בשניהם
4 מדובר על **ששומט**, ובשניהם לא מדובר דווקא על זכר אלא גם על
5 נקבה, ובשניהם אינו קדוש מאליו, ובשניהם מצינו שאינם ניתנים
6 לכהן **במתנתו**, שהרי בקרבנות כגון שלמים יש גם חלק הניתן
7 לבעלים. מה שאין כן בכור בהמה שאינו בפשוט, והוא דווקא בזכר,
8 וקדוש מאליו בלידתו, וניתן כולו לכהן. מתרצת הגמרא: **הקדש נפישן**
9 – הברבים שקדשים שוים בהם לבכור מרובים יותר מהדברים
10 שקדשים שוים בהם לאדם, לפיכך יש ללמוד את דינם מבכור דווקא.

1 ויצא דופן פסול בהם.
2 הגמרא מביאה ברייתא לסייע לרבי יוחנן, שאמר שרבי שמעון מודה
3 בקדשים שיוצא דופן אינו כילוד: **אמר רב חייא ברביה דרב הונא**
4 **משמיה דרבא, תנאי דמסיע ליה לרבי יוחנן, רבי יהודה אומר,**
5 כתוב (ויקרא ו ב) **'זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה' וגו'**,
6 מהתיבות 'על מוקדה' למדנו שכל עולה ואפילו כשירה שנפסלה אם
7 עלתה על המוקד שבמזבח לא תרד, אבל התיבות 'זאת' 'היא' והאות
8 ה"א שבתיבה 'העולה' הרי אלו **שלושה מיעוטיין**, שכן משמע מן
9 שהדין שאם עלתה לא תרד הוא רק בעולה הזאת הכשירה הנזכרת
10 בפרשה ולא בעולה אחרת שהיתה כשירה ונפסלה,

21 הקטורת ששפנים שעבר ונתנן על מזבח העולה שפחיו, וקרבו
 22 הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן אלא לשם קרבן אחר, מנזן
 23 שכל הפסולים הללו אף הם עלו לא ירדו, תלמוד לומר -
 24 מלמדנו הכתוב (ויקרא ו ב) 'זאת תורת העולה' וגו', ריבה הכתוב
 25 תורה אחת (דין אחד) לכל העולין על גבי המזבח בין כשרים ובין
 26 פסולים, שאם עלו לא ירדו.
 27 ממשיכה הברייתא בדברי רבי שמעון: יכול שאני מרבה בכלל זה גם
 28 את הרובע - בהמה שרבעה אשה, והנרבע - בהמה שרבעה לאיש,
 29 והמוקצה - שיחודה להקריבה לעבודה זרה, והנעבד - שהשתחוה
 30 לה ונעשית בעצמה עבודה זרה, שכל אלו פסולים לקרבן כמבואר
 31 להלן (מא). ואתנן - בהמה שניתנה לזונה בשכרה, והמקחיר -
 32 בהמה שעשאה מזכיר כלב, והפלאים כגון הנולד מנקבה של כבשים
 33 שנתעברה מזכר של עזים, והמטרפה, ויוציא דופן, שגם הם עלו
 34 לא ירדו, תלמוד לומר בתחילת הפסוק 'זאת', שדווקא העולה הזאת
 35 הנוכרת, אם עלתה לא תרד, אבל אחרת אף אם עלתה תרד, וכונת
 36 הכתוב למעט את כל הפסולים הללו האחרונים.
 37 מבררת הברייתא: ומה ראית לרבות דווקא את אלו הראשונים,
 38 שנשחטה בלילה ושאר המננים עמה, ולהוציא דווקא את אלו
 39 האחרונים, הרובע והנרבע ושאר המננים עמהם, ולא למדת להיפך,
 40 הוציא את הראשונים ולרבות את האחרונים.

1 פקט לעולה שנשחטה בלילה ונפסלה בכך, וכן שנשפך דמה על
 2 הארץ ולא נזרק, וכן שיצא דמה חוץ לקלעים - חוץ למחיצות
 3 העורה, שבשלתן הדין הוא שאם עלתה למזבח, תרד - צריך
 4 להורידה.
 5 ממשיכה הברייתא: רבי שמעון חולק על רבי יהודה ואומר שכך יש
 6 לדרוש את הפסוק, נאמר כאן 'העולה', ואין לי ללמוד מלשון זו אלא
 7 לגבי עולה פשרה שאם עלתה לא תרד, מנזן שיש לרבות גם עולה
 8 שנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים, שאף
 9 הם אם עלו לא ירדו, והלן - וכן דם שלא נזרק עד שקיעת החמה
 10 ונפסל הקרבן בכך, והיוציא - ובשר עולה שיצא חוץ לעורה לפני
 11 זריקת הדם וחזרו והכניסו, והטמא - שנטמא הבשר, והנותר - בשר
 12 עולה שנותר לאחר הזמן הראוי להקטירו, וקרבו שנשחט על מנת
 13 לאוכלו חוץ לזמנו הראוי, שהוא פיגול, והנשחט על מנת לאוכלו
 14 חוץ למקומו הראוי, וקרבתו שקבלו את דמם אנשים פסולין
 15 לעבודה (וכגון בעלי מומים) ולאחר מכן זרקו הפסולים את דמן על
 16 גבי המזבח, והנתנן למעלה - קרבתו שצריך ליתן את דמו בחציו
 17 העליון של המזבח שעבר ונתנן למטה - בחציו התחתון של המזבח,
 18 והנתנן למטה שעבר ונתנן למעלה, והנתנן בחוץ - קרבתו
 19 שצריך ליתן את דמו על מזבח העולה שהוא מחוץ להיכל שעבר
 20 ונתנן על מזבח הקטורת שהוא בפנים ההיכל, והנתנן על מזבח

המשך ביאור למס' גדה ליום חמישי עמ' א

35 אותה לידי טומאת זיבה).
 36 אמר רב אדא בר אבהו, שמע מינה - יש ללמוד מדברי הברייתא,
 37 דקסבר רבי יהודה שיפויא גרים - שסובר רבי יהודה שהשופר
 38 שתוקעים בו בית דין בקידוש החודש התשיעי להריונה, הוא הגורם
 39 לה לילד. כלומר, משעה שנכנס החודש התשיעי ראויה היא לילד,
 40 ונמצא שכל החודש זמן לידה הוא, ולפיכך מטוה רבי יהודה כל דם
 41 שהיא רואה בחודש זה מתוך קושי, ואפילו אם פסק הקושי לאחר
 42 מכן קודם הלידה.
 43 מתבאר מתוך דברי רבי יהודה, שהיולדת לתשעה יולדת למקוטעין,
 44 כלומר, שאשה היולדת בחודש התשיעי פעמים יולדת בתחילת
 45 החודש פעמים באמצעו ופעמים בסופו, שהרי הוא סובר שהולד
 46 מטוה אף את הדם שהיא רואה בתחילת החודש, ובהכרח טעם
 47 הדבר הוא מפני שהיא כבר ראויה ללדת באותה השעה).
 48 הגמרא מקשה מדברי רבי יהודה על שיטתו של שמואל: איני - וכי
 49 כך הוא הדבר, שהיולדת לתשעה יולדת למקוטעין, והיא (והרין)
 50 אמר שמואל, אין אשה מתעפרת ויולדת אלא לאחר מאתים
 51 ושבעים ואחד יום מזמן ששימשה עם בעלה, או לאחר מאתים
 52 ושבעים ושנים יום, או לאחר מאתים ושבעים ושלשה יום. לפי
 53 שהוא סובר שזמן הריונה של אשה הוא תשעה חדשים מלאים, שהם
 54 מאתים ושבעים יום, וביום הראשון בחודש העשירי היא יולדת,
 55 דהיינו לאחר מאתים ושבעים ואחד יום מזמן ששימשה עם בעלה,
 56 אלא שפעמים אין הזרע נקלט מיד אלא למחרת, ומשעת קליטתו
 57 מתחילים ימי העיבור, ולפיכך היא יולדת לאחר מאתים ושבעים
 58 ושנים יום, ופעמים שאין הזרע נקלט עד היום השלישי, ואז היא
 59 יולדת לאחר מאתים ושבעים ושלשה ימים.
 60 מבואר מדברי שמואל שאשה היולדת בחודש התשיעי אינה יולדת
 61 באמצע החודש אלא בסופו, והרי זה סותר למה שנתבאר בברייתא
 62 משמו של רבי יהודה.
 63 מתרצת הגמרא: אכן ענין זה במחלוקת הוא עומד, והוא - שמואל,
 64 הסובר בזה שלא כשיטת רבי יהודה, דאמר - נוקט כשיטת חסידים
 65 הראשונים. דתנא - שכך שנינו בברייתא, חסידים הראשונים לא
 66 היו משמשין מפותיהן אלא ביום רביעי בשבת, כדי שלא יבואו
 67 נשותיהן

1 קושי, ואף על פי כן לא הגיעה לידי טומאת זיבה).
 2 מבררת הגמרא: מאי קא משמע לן - מה חידוש משמיעה לנו
 3 הברייתא בזה. מבארת הגמרא: כוונת הברייתא היא לאפוקי מלאן
 4 דאמר - להוציא משיטת הסובר שאי אפשר לפתחת הקבר
 5 (הרחם) פלא ראיית דם לידה, קא משמע לן התנא של הברייתא
 6 דאפשר לפתחת הקבר בלא דם, שאם לא כן הייתה האשה נטמאת
 7 טומאת זיבה בפתחת רחמה בלידתה, שהרי קודם הלידה ראתה
 8 בשני ימים הראשונים מתוך אחד עשר הימים הראויים לטומאת
 9 זיבה, וילדה למחרת ביום השלישי, ואם אי אפשר הדבר שתלד בלא
 10 ראיית דם נמצא שראתה גם ביום השלישי, ונעשית זבה גדולה).
 11 ולפיכך משמיענו התנא שאין הדבר כן, אלא אפשר שתלד בלא
 12 ראיית דם, ובאופן כזה אינה נעשית זבה גדולה אף אם ראתה מאה
 13 ימים רצופים.
 14 שנינו במשנה: רבי יהודה אומר ריבה דמה קשה.
 15 הגמרא מביאה ברייתא המפרשת את דברי רבי יהודה: תנא
 16 בברייתא, רבי יהודה אומר משום רבי מרפון, דיה קדשה - די בכך
 17 שנטוה את דם הזיבה שרואה האשה בחודש התשיעי להריונה. ויש
 18 בדבר להקל ולהחמיר, כלומר, פעמים יוצא הדבר להקל, שהולד
 19 מטוה יותר מחודש, ופעמים יוצא הדבר להחמיר, שאינו מטוה
 20 מאומה. ביצד, קשתה שנים - ראתה האשה דם מתוך קושי (צער,
 21 כאב) במשך יומיים בסוף החודש השמיני להריונה, ולאחר מכן
 22 ראתה עוד יום אחד בתחלת החודש התשיעי, ואפילו אם בתחלת
 23 החודש התשיעי ילדה, דהיינו, שילדה מיד לאחר שראתה דם
 24 בשלושה ימים אלו, ולא שפתה מן הקושי בין הראייה ללידה, הרי זו
 25 יולדת בזוב - הרי זו טמאה טומאת זיבה, בנוסף לטומאת לידה, לפי
 26 שרוב ימי ראייתה היו בחודש השמיני, ואין הולד מטוה ראיות אלו,
 27 ועל כן נידון אף אותו היום שראתה בחודש התשיעי אחר הרוב,
 28 ודנים אנו אותה כאילו ראתה שלשה ימים בחודש השמיני, וטמאה
 29 טומאת זיבה. אבל אם קשתה יום אחד בסוף החודש השמיני,
 30 ושתיים בתחלת החודש התשיעי, ואפילו אם בסוף החודש התשיעי
 31 ילדה, כלומר, שלאחר שראתה בשלושה ימים אלו פסק צערה
 32 וקישויה עד עת לידתה בסוף החודש התשיעי, מכל מקום אין זו
 33 יולדת בזוב, לפי שסובר רבי יהודה שכל ראיות שרואה האשה
 34 בחודש התשיעי בקושי, מחמת הולד דן, ולפיכך אין דן מביאות